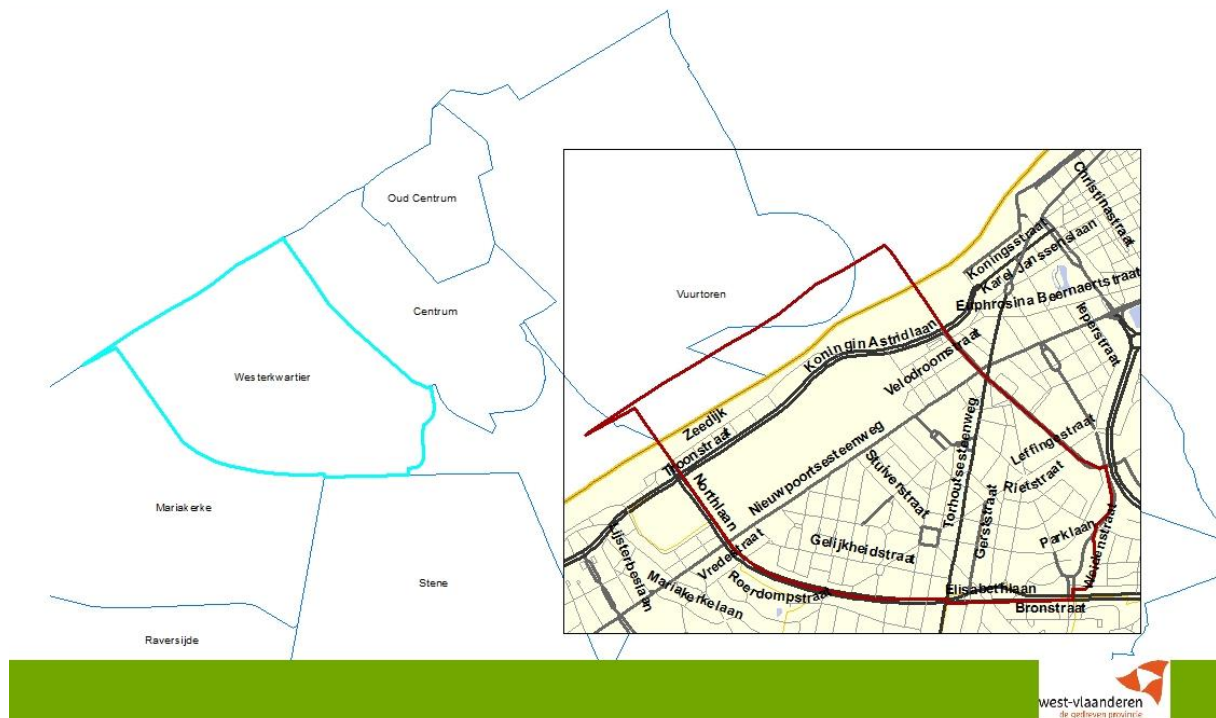

Profiel van de wijk Westerkwartier
Oostende
Mei 2017

Inhoud

Situering	3
Kenmerken van de inwoners van Westerkwartier.....	4
Aantal inwoners en evolutie	4
Leeftijdsverdeling	4
Nationaliteit.....	5
Nationaliteit bij geboorte	6
Aantal gezinnen en evolutie	8
Kenmerken van de huishoudens	8
Migraties.....	9
Het uitzicht van de wijk	11
Bevolkingsdichtheid	11
Woningtypologie	11
2e verblijven	13
Sociale huisvesting	14
Voorzieningenaanbod – Soka.....	15
Bedrijvigheid - Locatus	16
Kwetsbaarheid in beeld.....	18
Kwetsbaar omwille van een beperkt inkomen.....	19
Kwetsbaar op basis van de gezinssamenstelling.....	21
Kwetsbaar op basis van een slechte gezondheid.....	22
Kwetsbaar omwille van werkloosheid.....	25
Een nieuwe generatie met zorgen	28
Samenvattend	29

De **wijk Westerkwartier** wordt begrensd door de Koninginnelaan, Boogschuttersstraat, Meeuwenlaan, Elisabethlaan en de Northlaan.

Binnen deze wijk duiden verschillende indicatoren aan dat er een cumulus is van samenlevingsproblemen: sociaal isolement, kansarmoede, vereenzaamde ouderen met zorgnood, kwetsbaarheid ...

Het Sociaal Huis Oostende wil een samenwerkingsverband opzetten om deze multipale problematiek in een **buurtzorgmodel** aan te pakken.

Het project wil eerst een kwaliteitsvolle **wijkanalyse** uitvoeren.

Een eerste onderdeel van deze wijkanalyse is een cijfermatige analyse

Deze analyse bevat 3 hoofdstukken: wie zijn de inwoners van de wijk, wat is het uitzicht van de wijk en tot slot brengen we kwetsbaarheid van de inwoners in beeld.

De cijfers zijn afkomstig vanuit de databanken van het Steunpunt Sociale planning en van het IMA. De wijk wordt telkens vergeleken met stad Oostende en West-Vlaanderen. Waar mogelijk wordt ook vergeleken met Vlaanderen.

Kenmerken van de inwoners van Westerkwartier

Aantal inwoners en evolutie

	2007	2016	index (2007=100)
Westerkwartier	14 917	15 420	103
Oostende	69 820	70 885	102
West-Vlaanderen	1 150 693	1 185 111	103
Vlaanderen	6 150 207	6 494 408	106

Bron: rijksregister op 01.01 van het jaar – bevolking met wachtregister

In de periode 2007-2016 is de bevolking in Vlaanderen met 6% toegenomen. Ook West-Vlaanderen en Oostende kennen in die periode een bevolkingstoename. De bevolking in Westerkwartier is in dezelfde periode met 3% toegenomen. Tot het jaar 2011 was er een stagnatie van de groei, de groei van de bevolking manifesteert zich vooral vanaf 2011.

Leeftijdsverdeling

	00-02 jaar	03-05 jaar	06-11 jaar	12-17 jaar	18-34 jaar	35-59 jaar	60-79 jaar	80+ jaar	totaal
Westerkwartier	510	433	845	771	3 098	4 910	3 522	1 331	15 420
Oostende	1 798	1 806	3 602	3 549	12 853	22 591	18 530	6 156	70 885
West-Vlaanderen	33 642	36 095	72 566	71 144	232 126	397 369	260 895	81 274	1 185 111
Vlaanderen	203 757	217 792	431 699	409 007	1 327 583	2 238 188	1 285 799	380 583	6 494 408

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

	00-02 jaar	03-05 jaar	06-11 jaar	12-17 jaar	18-34 jaar	35-59 jaar	60-79 jaar	80+ jaar
Westerkwartier	3,3%	2,8%	5,5%	5,0%	20,1%	31,8%	22,8%	8,6%
Oostende	2,5%	2,5%	5,1%	5,0%	18,1%	31,9%	26,1%	8,7%
West-Vlaanderen	2,8%	3,0%	6,1%	6,0%	19,6%	33,5%	22,0%	6,9%
Vlaanderen	3,1%	3,4%	6,6%	6,3%	20,4%	34,5%	19,8%	5,9%

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

De wijk Westerkwartier is gekenmerkt door een jongere bevolkingssamenstelling: er zijn verhoudingsgewijs meer kinderen jonger dan 12 jaar en meer 18-34 jarigen. Dit wijst op een groter

aandeel gezinnen met jonge kinderen. Er zijn minder jong-senioren (60-79 jaar), de leeftijdsgroep 80+ is vergelijkbaar met Oostende.

Relatieve cijfers: vergelijking met Vlaanderen (Vlaanderen = 100)

	0-2 jaar	3-5 jaar	6-11 jaar	12-17 jaar	18-34 jaar	35-59 jaar	60-79 jaar	80+ jaar
Westerkwartier	105	83	83	79	98	92	115	147
Oostende	80	75	77	79	89	93	132	148
West-Vlaanderen	89	89	92	95	96	97	111	118
Vlaanderen	100	100	100	100	100	100	100	100

De relatieve cijfers van de bevolkingssamenstelling stellen Vlaanderen gelijk aan 100. Westerkwartier telt in verhouding met Vlaanderen meer 0-2 jarigen. In de leeftijdsgroepen van 3 jaar tot 59 jaar telt het Westerkwartier verhoudingsgewijs minder inwoners dan gemiddeld genomen in Vlaanderen. De leeftijdsgroep 60-79 jaar kent 15% meer ouderen dan gemiddeld in Vlaanderen. Er zijn bijna 50% meer 80+ers dan gemiddeld in Vlaanderen.

Nationaliteit

De bevolkingssamenstelling van de wijk Westerkwartier op vlak van nationaliteiten is zeer divers. Op 01.01.2016 wonen er 87 verschillende nationaliteiten in de wijk.

	Belg		niet-Belg		totaal
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	
Westerkwartier	13 345	86,5%	2 075	13,5%	15 420
Oostende	64 378	90,8%	6 507	9,2%	70 885
West-Vlaanderen	1 130 383	95,4%	54 728	4,6%	1 185 111
Vlaanderen	5 949 584	91,6%	544 824	8,4%	6 494 408

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

13,5% van de bevolking in Westerkwartier heeft niet de Belgische nationaliteit.

Relatieve cijfers: vergelijking met Vlaanderen (Vlaanderen = 100)

	Belg	Vreemdeling
Westerkwartier	94	161
Oostende	99	109
West-Vlaanderen	104	55
Vlaanderen	100	100

In vergelijking met Vlaanderen telt West-Vlaanderen verhoudingsgewijs de helft minder mensen met een vreemde nationaliteit. De Wijk-Westerkwartier telt in vergelijking met Vlaanderen verhoudingsgewijs 61% meer mensen met een vreemde nationaliteit.

Onderstaande tabel toont de nationaliteiten, opgedeeld in landengroepen¹.

nationaliteitsgroep	Westerkwartier	Oostende
Noord- en West-Europa	13%	16,7%
Oost-Europa EU	9,6%	13,9%
Zuid-Europa	3,4%	5,3%
ex-Oostblok	13,7%	12,7%
andere landen van Afrika	8,4%	8,2%
andere landen van Azië	44,1%	35,1%
andere landen van Zuid- en Centraal-Amerika	0,8%	1,1%
Maghreb	2,9%	3,0%
Onbekend	3%	2,5%
rijke OESO-landen	0,4%	0,9%
Turkije	0,7%	0,6%

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

De grootste nationaliteitsgroepen (naast Belgen) in de wijk Westerkwartier zijn Aziaten: Afghanen, Irakezen, Nepalezen, Syriërs en Pakistani. Bijna de helft van alle vreemdelingen in de wijk Westerkwartier zijn afkomstig uit een Aziatisch land.

Nationaliteit bij geboorte

De nationaliteiten op zich tonen niet het volledige beeld van de diversiteit. Een aantal mensen verandert in de loop van hun leven van nationaliteit. Zeker niet EU-burgers hebben er alle belang bij om een EU-nationaliteit te krijgen. Vandaar dat we hier ook enkele cijfers over nationaliteiten bij geboorte brengen.

¹ Maghreb: Algerije, Libië, Marokko, Mauretanië en Tunesie

Rijke OESO-landen: Australie, Canada, Chili, Fiji, IJsland, Israel, Japan, Korea, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, VS, Zwitserland

	Belg		niet-Belg		totaal
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	
Westerkwartier	12 117	78,6%	3 303	21,4%	15 420
Oostende	59 864	84,5%	11 021	15,5%	70 885
West-Vlaanderen	1 095 453	92,4%	89 658	7,6%	1 185 111
Vlaanderen	5 553 590	85,5%	940 818	14,5%	6 494 408

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

21,4% van de bevolking van de wijk Westerkwartier heeft niet de Belgische nationaliteit bij geboorte.

Relatieve cijfers: vergelijking met Vlaanderen (Vlaanderen = 100)

	Belg	Vreemdeling
Westerkwartier	92	148
Oostende	99	107
West-Vlaanderen	108	52
Vlaanderen	100	100

In vergelijking met Vlaanderen telt West-Vlaanderen verhoudingsgewijs de helft minder mensen met een vreemde nationaliteit bij geboorte. De wijk Westerkwartier telt verhoudingsgewijs 48% meer mensen met een vreemde nationaliteit bij geboorte dan Vlaanderen.

nationaliteitsgroep	Westerkwartier	Oostende
Noord- en West-Europa	12,4%	16,1%
Oost-Europa eu	7,1%	9,5%
Zuid-Europa	3,5%	4,6%
ex-Oostblok	19%	20,6%
andere landen van Afrika	8,5%	8,9%
andere landen van Azië	40,1%	30,0%
andere landen van Zuid- en Centraal-Amerika	1,2%	1,6%
Maghreb	4,4%	4,9%
Onbekend	2,3%	1,8%
rijke OESO-landen	0,6%	1,1%
Turkije	0,9%	1,0%

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

De grootste nationaliteitsgroepen zijn bij nationaliteit bij geboorte dezelfde als bij huidige nationaliteit. De uitzondering hierop is de groep ex-Oostblok. Het betreft hier voornamelijk Russen en Albanezen.

Van de 3 303 personen in Wijk Westerkwartier die als nationaliteit bij geboorte niet-Belg hadden, zijn er 1 233 personen Belg geworden. Dat is 37% van de mensen met een vreemde nationaliteit bij geboorte.

Voor gans Oostende ligt het aandeel hoger: van de 11 021 personen die bij de geboorte niet de Belgische nationaliteit hadden, zijn er 4 541 Belg geworden. Dat is 41% van de doelgroep.

Aantal gezinnen en evolutie

	2007	2016	index
Westerkwartier	7 761	7 831	101
Oostende	35 210	36 221	103
West-Vlaanderen	484 910	518 192	107
Vlaanderen	2 542 393	2 737 712	108

Bron: rijksregister op 01.01 van het jaar – bevolking met wachtregister

In de periode 2007-2016 is het aantal huishoudens in Vlaanderen met 8% toegenomen. Ook West-Vlaanderen kende in dezelfde periode een gelijkaardige toename van het aantal huishoudens.

In Oostende bedroeg de toename van het aantal huishoudens 3%. Het aantal huishoudens is in de periode 2007-2016 in het Westerkwartier met 1% beperkt toegenomen.

Kenmerken van de huishoudens

wijk	alleenstaanden		Gezin zonder kinderen <20 jaar		gezin met kinderen <20 jaar		Totaal
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	
Westerkwartier	3 790	48,4%	2 492	31,8%	1 549	19,8%	7 831
Oostende	16 469	45,5%	12 859	35,5%	6 893	19%	36 221
West-Vlaanderen	166 475	32%	217 014	42%	134 703	26%	518 192

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

48% van de huishoudens in de wijk Westerkwartier bestaat uit een alleenstaande.

32% van de huishoudens zijn meerpersoonshuishoudens zonder kinderen jonger dan 20 jaar, 20% van de huishoudens is een gezin met kinderen onder de 20 jaar.

alleenstaanden	alleenstaanden	% alleenstaanden	index Vlaanderen
Westerkwartier	3 790	48%	156
Oostende	16 469	45%	147
West-Vlaanderen	166 475	32%	104
Vlaanderen	847 977	31%	100

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

Het aandeel alleenstaanden is in de wijk Westerkwartier ruim 50% groter als gemiddeld genomen in Vlaanderen.

Migraties

Vorige woonplaats

	andere woonplaats	zelfde woonplaats	totaal	% andere woonplaats	index Vlaanderen
Westerkwartier	2 258	13 162	15420	14,6%	166
Oostende	8 704	62 181	70 885	12,3%	140
West-Vlaanderen	98780	1 086 331	1 185 111	8,3%	94
Vlaanderen	568 358	5 926 050	6 494 408	8,8%	100,0

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

14,6% van de bevolking in de wijk Westerkwartier heeft op 01.01.2016 een ander adres dan een jaar eerder. De verhuismobiliteit is er hoger dan in Oostende. Als we de vergelijking maken met Vlaanderen dan wordt in de wijk Westerkwartier 66% meer verhuisd als in Vlaanderen.

2258 mensen die op 01.01.2016 in Westerkwartier wonen, woonden een jaar eerder op een ander adres.

58% van de verhuizen spelen zich af binnen de stad Oostende.

23% van de verhuizen spelen zich af binnen de wijk Westerkwartier.

42% van de verhuizers komen van buiten Oostende.

37% van de verhuizers van buiten Oostende zijn afkomstig uit een andere West-Vlaamse gemeente.

21% van de verhuizers van buiten Oostende komt vanuit het buitenland. De grootste groep (189 personen) kenden in de loop van 2015 een eerste inschrijving in het Belgisch bevolkingsregister (= nieuwkomers).

Volgende woonplaats

Wanneer we de inwoners van Westerkwartier op 01.01.2015 bekijken, kunnen we ook nagaan waar ze een jaar later (01.01.2016) wonen.

woonplaats op 01012015	Andere woonplaats		Zelfde woonplaats		overleden		totaal
	aantal	aandeel	aantal	aandeel	aantal	aandeel	
Westerkwartier	2 218	14,5%	12884	84,1%	218	1,4%	15 320
Oostende	8 737	12,4%	60 985	86,3%	977	1%	70 699

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

15,9% van de mensen die op 01.01.2015 in Westerkwartier woonden, wonen er een jaar later niet meer: 14,5% is verhuisd, 1,4% is overleden.

Van de inwoners van Westerkwartier op 01.01.2015 die in de loop van 2015 verhuisden buiten de gemeente, is 54% verhuisd naar een andere West-Vlaamse gemeente.

Van de 2 218 mensen die in de loop van 2015 van adres veranderd zijn, zijn er 1 425 verhuizen binnen Oostende (= 64%). 30% van de verhuizers, verhuisde binnen de wijk Westerkwartier.

Het uitzicht van de wijk

Het volgende hoofdstuk bespreekt het uitzicht van de wijk. Naast tabellen wordt dit hoofdstuk ook gestoffeerd met kaartmateriaal.

Bevolkingsdichtheid

	km ²	bevolking	inw/km ²	index Vlaanderen
Westerkwartier	2,49	15 420	6 181	1367
Oostende	40	70 885	1 770	392
West-Vlaanderen	3144	1 181 828	364	81
Vlaanderen	13522	6 494 408	452	100

De bevolkingsdichtheid van Westerkwartier bedraagt 6 181 inwoners per km². Daarmee is de wijk Westerkwartier 14 keer dichter bevolkt dat Vlaanderen.

Woningtypologie

De informatie over het woningaanbod is afkomstig uit het kadaster. De databank laat ons toe om informatie te geven over woongelegenheden en het type woongelegenschap. Door een combinatie met het rijksregister, kunnen we ook nagaan welk aandeel van de woningen gebruikt worden voor de permanente woningmarkt en welk aandeel een andere invulling krijgt (bv tweede verblijf).

Eerst bekijken we het aandeel bewoonde woningen.

2016	Aantal	Bewoond	aandeel bewoond	Tweede verblijf	Aandeel tweede verblijf
Westerkwartier	10 718	7 766	72,5%	1 771	16,5%
Oostende	49 637	35 776	72,1%	7 935	16%
West-Vlaanderen	666 863	511 277	76,7%	92 649	14%

Bron: rijksregister en kadaster op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen, belasting op tweede verblijven 2015, provincie West-Vlaanderen.

Gemiddeld genomen is drie kwart van de woongelegenheden in West-Vlaanderen bestemd voor permanente bewoning. In de wijk Westerkwartier ligt dit aandeel iets lager: 72,5% van de woongelegenheden worden ingenomen door permanente bewoners. 16,5 van de woongelegenheden worden gebruikt als tweede verblijf.

Het uitzicht van een wijk/gemeente wordt mee gemaakt door de aanwezige woningentypologie.

	Woon- gelegenheden	aantal appartementen	aandeel appartementen	index Vlaanderen
Westerkwartier	10 718	5 844	55%	188
Oostende	49 637	28 806	58%	200
West-Vlaanderen	666 863	196 473	29%	101
Vlaanderen*	3 656 803	1 062 122	29%	100

Bron: Kadaster 2016, verwerking provincie West-Vlaanderen.

* provincies.incijfers.be, op basis van FOD economie

Van alle woningen (ongeacht of ze nu voor permanente bewoning worden gebruikt of niet) in het Westerkwartier is 55% appartementsbouw. Daarmee scoort Westerkwartier 88% boven het Vlaamse cijfer.

In onderstaande tabel wordt de woningtypologie van de woningen die voor permanente bewoning worden gebruikt (waar dus mensen gedomicilieerd zijn) van naderbij bekeken. Een deel van de huisvesting speelt zich ook af in zaken die in het kadaster niet als 'woning' benoemd wordt. Voor de volledigheid worden deze mee opgenomen in onderstaande tabel.

	Geen woongelegenheid	Woongelegenheid		
		Appartement	Collectieve woning	Individuele woning
Westerkwartier	0,9%	42,4%	1,1%	55,6%
Oostende	1,2%	46,3%	0,6%	51,9%
West-Vlaanderen	1,3%	18,6%	0,3%	79,8%

Bron: rijksregister en kadaster op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen.

In de wijk Westerkwartier woont 55,6% van de huishoudens in een appartement. In West-Vlaanderen bedraagt dit aandeel minder dan 20%.

Tot slot wordt nog nader ingezoomd op het eigenaarschap.

	Eigenaar	Huurder
Westerkwartier	48,5%	51,5%
Oostende	53,5%	46,5%
West-Vlaanderen	69,2%	30,8%

Bron: rijksregister en kadaster op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen.

In West-Vlaanderen is 31% van de huishoudens huurder van de woning waarin hij woont. In Westerkwartier is 51,5% van de huishoudens huurder.

2e verblijven

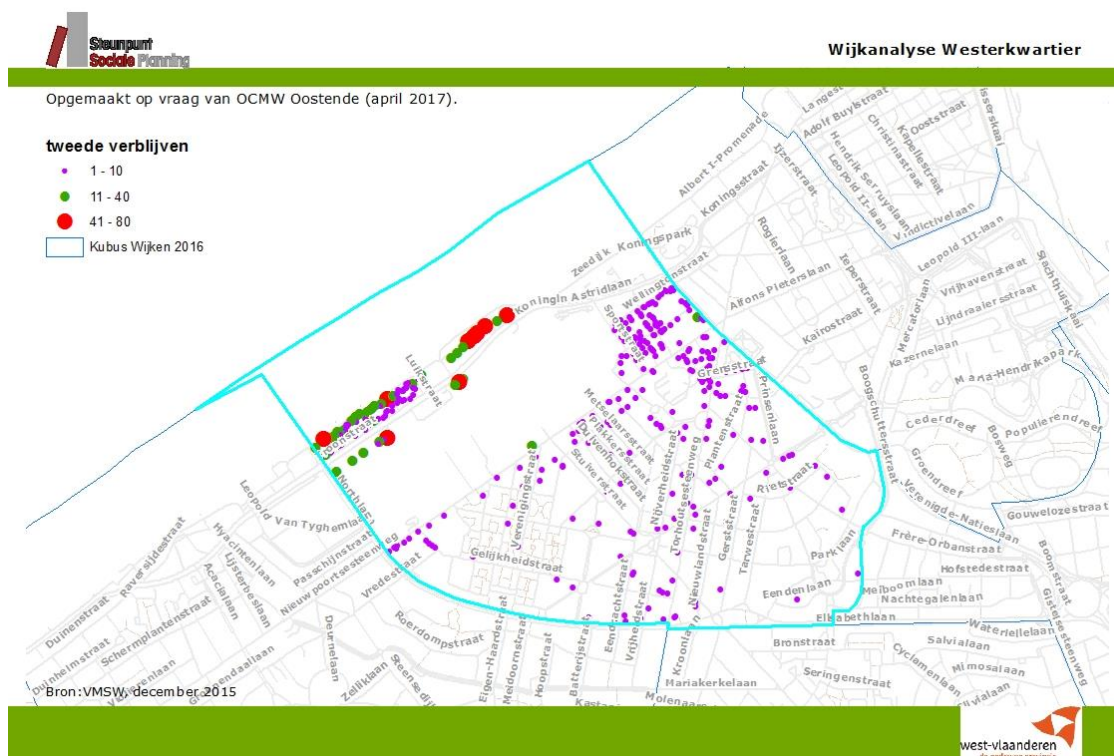
Hierboven zagen we reeds dat 72,5% van de woongelegenheden een bestemming 'permanente huisvesting' hebben.

Dit betekent dat het aanwezige patrimonium ook voor andere doeleinden gebruikt wordt. Een van die doeleinden is het gebruik als tweede verblijf. De spreiding van de tweede verblijven in de wijk Westerkwartier wordt op basis van de belastinginformatie van de tweede verblijven op onderstaande kaart getoond.

Oostende telde in 2015 7935 tweede verblijven. 1771 daarvan zijn gelegen in het Westerkwartier.

tweede verblijven	aantal	aandeel
Centrum	1341	17%
Konterdam	22	1%
Mariakerke	1983	23%
Westerkwartier	2322	28%
Raversijde	360	28%
Stene	25	1%
Vuurtoren	110	4%
Westerkwartier	1771	17%
Zandvoorde	1	0%
Oostende	7935	16%

Bron: stadsbestuur Oostende

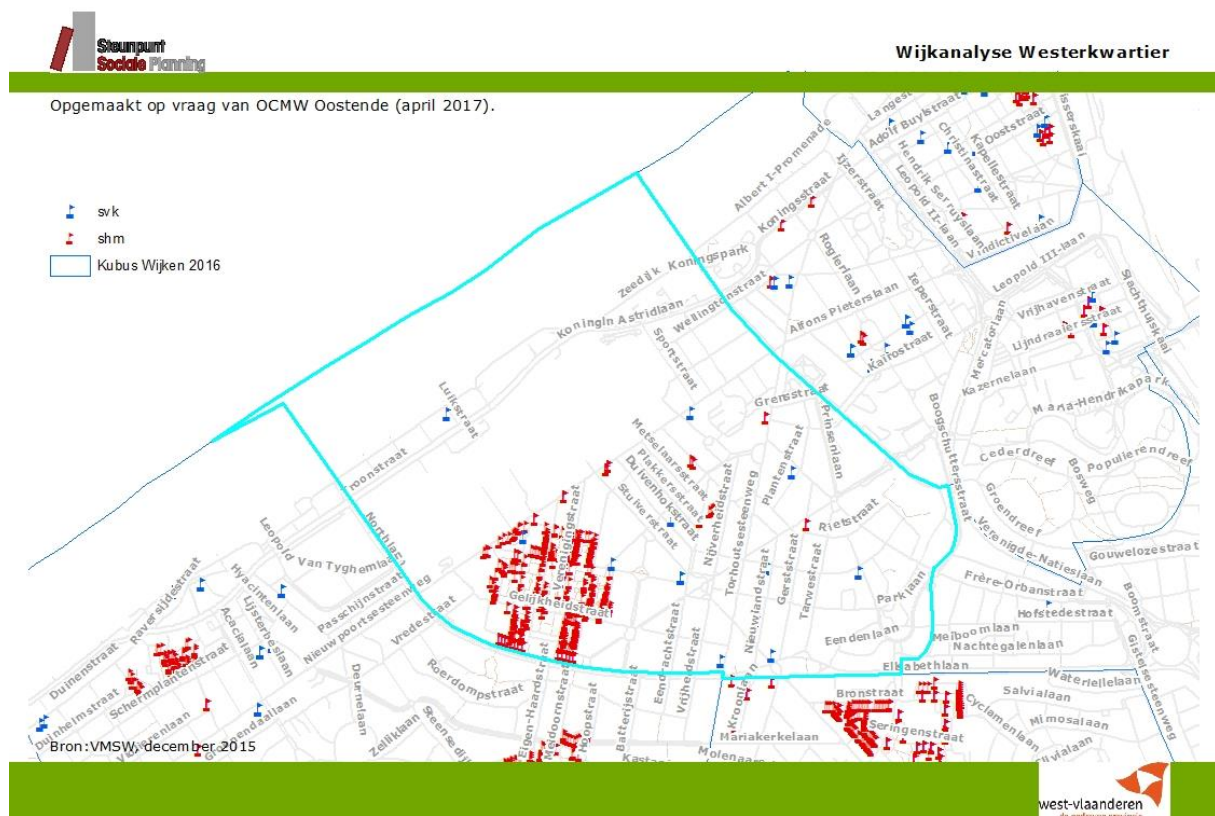
Sociale huisvesting

	huishoudens	sociale huur			index Vlaanderen
		svk	shm	% soc huur	
Westerkwartier	7 831	16	451	6%	102
Oostende	36 221	124	2 836	8%	140
West-Vlaanderen	518 192	2 629	29 695	6%	107
Vlaanderen	2 737 712	8 026	151 982	6%	100

Bron: VMSW, 31.12.2015

Het Westerkwartier telt 16 SVK-woningen en 451 woningen van de sociale huisvestingsmaatschappij.

Hiermee woont 6% van de huishoudens in een sociale huurwoning.

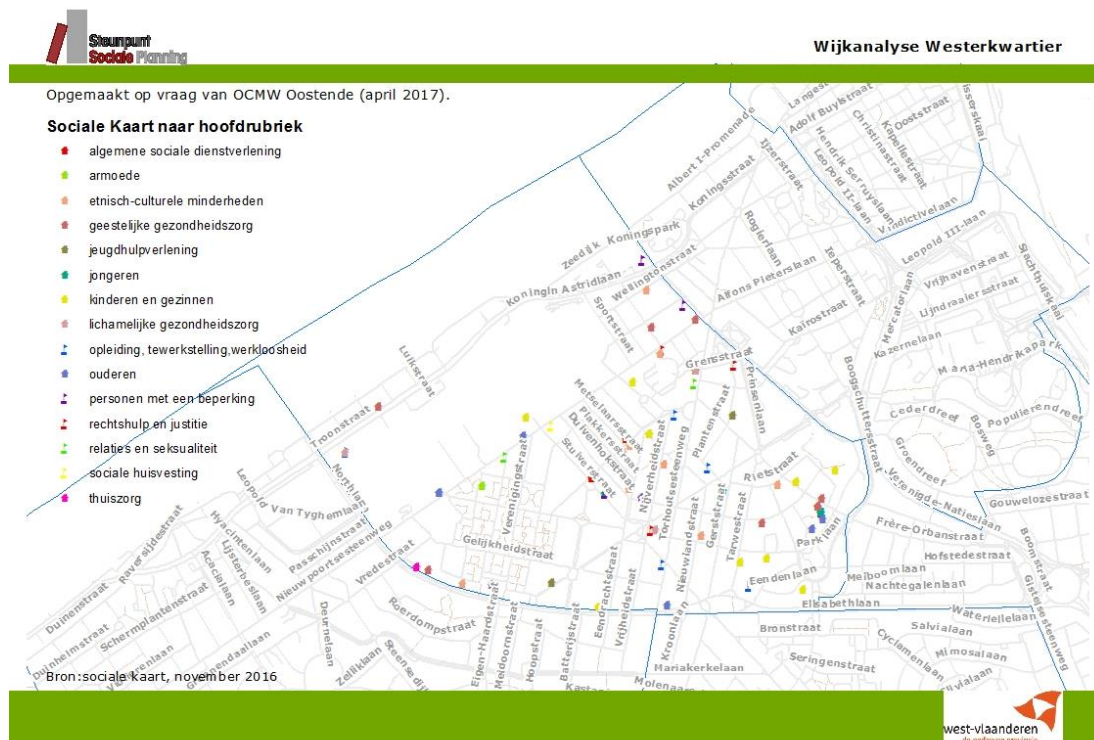
Voorzieningenaanbod – Soka

Op basis van de sociale kaart kan het sociale voorzieningenaanbod in de wijk Westerkwartier in kaart gebracht worden.

De soka bevat voor gans Oostende 448 voorzieningen. 82 (18%) ervan zijn gelegen in de wijk Westerkwartier.

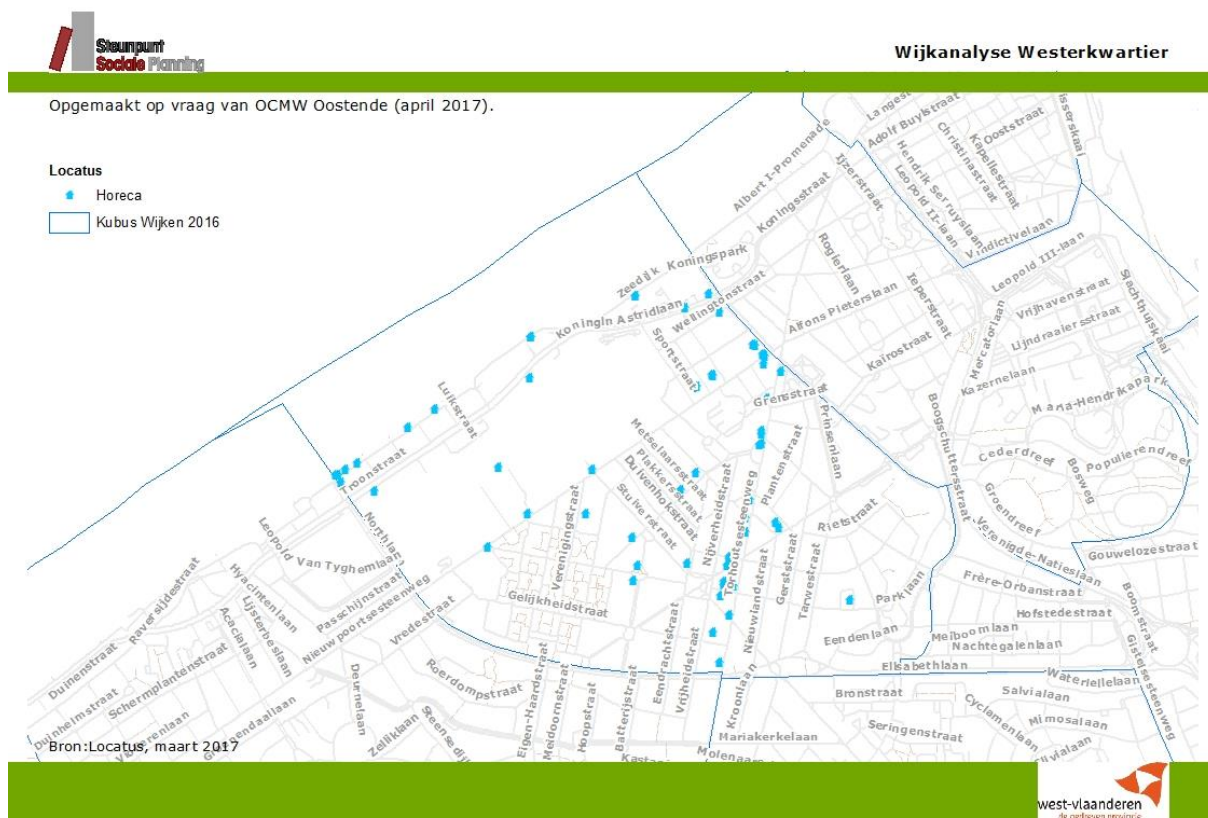
rubrieknaam	aantal
algemene sociale dienstverlening	3
armoede	2
etnisch-culturele minderheden	11
geestelijke gezondheidszorg	10
jeugdhulpverlening	2
jongeren	7
kinderen en gezinnen	13
lichamelijke gezondheidszorg	4
opleiding, tewerkstelling,werkloosheid	6
ouderen	8
personen met een beperking	5
rechtshulp en justitie	3
relaties en seksualiteit	2
sociale huisvesting	1
thuiszorg	5
Eindtotaal	82

Bron: sociale kaart West-Vlaanderen, nov 2016

Bedrijvigheid - Locatus²

Naast de sociale dienstverlening, is er in de wijk Westerkwartier ook zeer veel commerciële dienstverlening. Deze dienstverlening is gekend via Locatus.

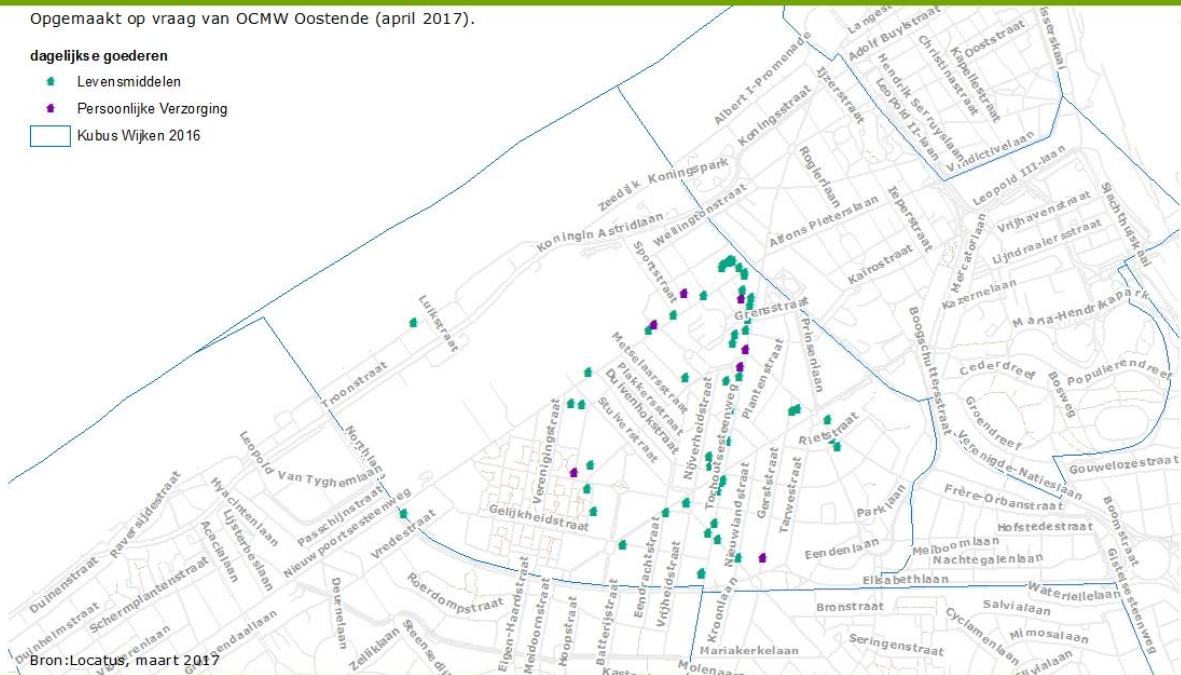

² Locatus verzamelt al ruim 15 jaar zelf informatie over alle winkels en consumentgerichte, dienstverlenende bedrijven (retail informatie) en ontsluit deze data via online platforms.

Opgemaakt op vraag van OCMW Oostende (april 2017).

dagelijkse goederen

- Levensmiddelen
- Persoonlijke Verzorging
- Kubus Wijken 2016

Bron: Locatus, maart 2017

Opgemaakt op vraag van OCMW Oostende (april 2017).

diensten

- Diensten
- Kubus Wijken 2016

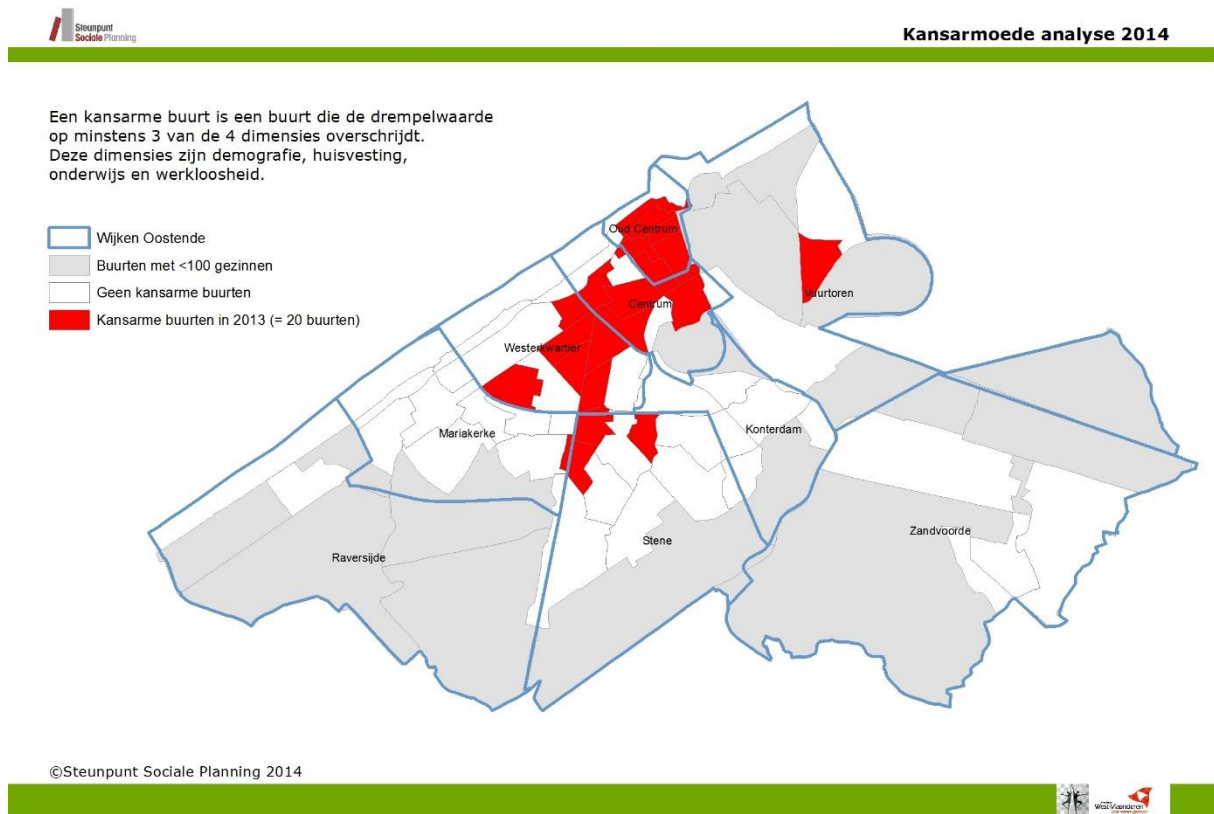

Bron: Locatus, maart 2017

Kwetsbaarheid in beeld

In 2014 werd door de provincie West-Vlaanderen een kansarmoede-atlas opgemaakt. Bedoeling van de atlas was om op basis van een beperkt set van indicatoren de concentraties van kansarmoede in de provincie in kaart te brengen.

We starten dit hoofdstuk met de kaart van Oostende.

De kansarmoede-atlas hanteert statistische sectoren als onderzoekseenheid. Westerkwartier telt 10 statistische sectoren. 6 ervan zijn een kansarme buurt, 4 niet.

In wat volgt wordt een gezicht aan de kwetsbaarheid gegeven. Ook hier weer wordt (waar mogelijk) een vergelijking met Vlaanderen gemaakt.

Kwetsbaar omwille van een beperkt inkomen

Verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering

De verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering maakt de gezondheidszorg goedkoper voor personen met een laag inkomen. Deze tegemoetkoming is daardoor geschikt om een inschatting te maken van de groep met een laag inkomen en de personen die daarvan ten laste vallen. Voor de beroepsbevolking (20-64 jaar) vormt dit statuut een heel goede proxy voor een fragiele socio-economische status, omwille van het feit dat voor deze leeftijdscategorie het netto belastbaar inkomen – dat aan de basis ligt voor de toekenning van het statuut – heel goed overeenkomt met het reëel beschikbaar inkomen.

Voor gepensioneerden (65+) is dit veel minder het geval om volgende redenen:

1. Het laag plafond van het wettelijk pensioen voor de algemene regeling (en de regeling zelfstandigen), waarop de uitkering van het wettelijk pensioen (1ste pijler) steunt. Normaliter is dit het enige inkomen waarop een gepensioneerde belast wordt (en komt hij dus veel gemakkelijker in aanmerking voor een statuut verhoogde tegemoetkoming).
2. Daarnaast worden drie types van vermogen/inkomen bij die bevolkingsgroep niet of ondermaats in rekening gebracht bij de bepaling van het netto belastbaar inkomen:
 - Pensioenvoordelen van de 2de en 3de pijler (groepsverzekeringen, pensioensparen, levensverzekeringen) worden in België voor het merendeel uitbetaald in kapitaal, kapitaal dat slechts eenmalig belast wordt bij de uitkering ervan
 - Sinds de wet Cooreman-De Clercq van 1982 die het liberatoir karakter van de roerende voorheffing invoerde, vormen de roerende inkomsten een black box voor de fiscus, roerende inkomsten die grotendeels bij de oudere bevolking geconcentreerd is
 - Tot slot dient vastgesteld worden dat de laatste perequatie van het kadastraal inkomen (theoretische definitie: het geschatte, gemiddelde normale netto-inkomen van een in België gelegen kadastraal perceel) van 1975, waardoor het reëel inkomen van bezitters van onroerend goed (ook relatief geconcentreerder binnen de oudere bevolking) zwaar onderschat wordt.

	0-19 jaar		20-64 jaar		65-79 jaar		80+		totaal	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
Westerkwartier	826	31%	1 807	22%	711	29%	540	40%	3 884	26%
Oostende	3 116	26%	7 116	18%	3 426	26%	2 602	39%	16 260	23%
West-Vlaanderen	26 505	11%	63 953	9%	48 022	26%	47 532	54%	186 012	16%
Vlaams Gewest	195 361	14%	384 404	10%	190 941	21%	183 750	44%	954 456	15%
België	484 721	20%	921 660	14%	336 070	23%	279 010	41%	2 021 461	18%

Bron: IMA, 2015

31% van de 0-19-jarigen in de wijk Westerkwartier groeit op in een huishouden met een beperkt inkomen. 22% van de 20-64-jarigen beschikt over een beperkt inkomen. Bij de 65-79 jarigen bedraagt dit aandeel 29%, bij de 80-plussers is dit aandeel 40%.

Aandeel VT - relatieve cijfers (Vlaanderen=100)

	0-19	20-64	65-79	80+	Totaal
Westerkwartier	223	210	134	90	176
Oostende	185	178	119	88	155
West-Vlaanderen	79	92	120	121	106
Vlaams Gewest	100	100	100	100	100
België	139	139	108	93	123

Bron: IMA

Wanneer we de cijfers bekijken in verhouding tot Vlaanderen, dan stellen we vast dat in de leeftijdsgroep jonger dan 65 jaar het aandeel personen met een laag inkomen meer dan dubbel zo hoog is in Westerkwartier dan in Vlaanderen.

In de leeftijdsgroep 65-79 jaar is het aandeel met een laag inkomen een derde hoger dan gemiddeld genomen in Vlaanderen. Enkel bij de 80-plussers is het aandeel met een laag inkomen lager dan in Vlaanderen. Dit kan verklaard worden door het feit dat in die groep waarschijnlijk veel 'nieuwe' Oostendenaars zitten die hier hun oude dag komen doorbrengen. Om dit te kunnen doen wordt, gezien de vastgoedprijzen aan de kust, een zeker vermogen verwacht.

Vervangingsinkomen 65+ (IGO/GIB)

	Vervangings-inkomen 65+	Bevolking 65+	% Verv. inkomen 65+	Index verv. Ink (VI=100)
Westerkwartier	341	3825	8,9%	178
Oostende	1 584	20 052	7,9%	158
West-Vlaanderen	17 547	274 177	6,4%	128
Vlaams Gewest	65 140	1 302 797	5,0%	100
België	127 630	2 127 169	6,0%	120

Bron: IMA, 2015

8,9% van de bevolking ouder dan 65 jaar geniet een vervangingsinkomen voor ouderen (IGO/GIB). Dit aandeel ligt 78% hoger in de wijk Westerkwartier dan in Vlaanderen.

Kwetsbaar op basis van de gezinssamenstelling

Alleenstaanden

	% alleenstaanden	index Vlaanderen (vl=100)
Westerkwartier	48,4%	157
Oostende	45,5%	147
West-Vlaanderen	32,1%	104
Vlaanderen	30,90%	100

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

48% van de huishoudens in Westerkwartier bestaat uit 1 persoon. Daarmee scoort Westerkwartier ruim 50% hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

Eenoudergezinnen

Eenoudergezinnen*		
	aantal	aandeel
Westerkwartier	406	26,2%
Oostende	1604	23,3%
West-Vlaanderen	18343	13,6%

*berekend tov gezinnen met kinderen jonger dan 20 jaar

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

In de wijk Westerkwartier is ruim 1 op 4 gezinnen met een kinderen een eenoudergezin. Dit aandeel scoort daarmee iets hoger dan het Oostendse gemiddelde, wat ook al zeer hoog is in vergelijking met West-Vlaanderen (een Vlaams cijfer op dezelfde wijze berekend ter vergelijking is er niet).

Gescheiden 60+

gescheiden 60+		
	aantal	aandeel
Westerkwartier	923	19,0%
Oostende	4225	17,1%
West-Vlaanderen	34383	10,0%

Bron: Rijksregister op 01.01.2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

Uit de analyses van BAS (Belgian ageing studies van de VUB) blijkt dat van alle ouderen de gescheiden 60-plus de meest kwetsbare groep is.

19% van de 60-plussers in de wijk Westerkwartier is gescheiden. Dit aandeel is dubbel zo hoog als het gemiddelde in West-Vlaanderen.

Kwetsbaar op basis van een slechte gezondheid

Rechthebbenden in de ziekteverzekering met een chronische aandoening.

Binnen de ziekteverzekering zijn er verschillende groepen mensen die het statuut 'rechthebbenden met een chronische aandoening' krijgen:

1. Personen die gedurende 8 semesters meer dan €300 uitgaven in het kader van gezondheidszorg hebben.
2. Personen die gedurende 2 opeenvolgende jaren geconfronteerd werden met te betalen remgelden van minstens 365 euro (voor personen genietend van verhoogde tegemoetkoming) of 450 euro (zonder verhoogde tegemoetkoming) en die bovendien aan één van de volgende voorwaarden voldoen:
 - Gedurende minstens drie maanden aanspraak hebben kunnen maken op het forfait B of C verpleegkundige verzorging³
 - Gedurende minstens zes maanden recht hebben gehad op verhoogde terugbetaling voor kinesithérapie of fysiotherapie voor zware pathologie
 - Minstens zes ziekenhuisopnames of 120 dagen hebben verbleven in een ziekenhuis gedurende een referentieperiode bestaande uit het huidige en het voorgaande jaar
 - Genieten van verhoogde kinderbijlagen voor kinderen met een handicap
 - Voldoen aan de voorwaarden tot toekenning van de integratietegemoetkoming van gehandicapten (cat III, IV of V)
 - Voldoen aan de voorwaarden tot toekenning van een toelage voor hulp aan ouderen (cat III, IV of V)
 - Genieten van een tegemoetkoming voor hulp van derden
 - Genieten van verhoogde invaliditeitsuitkering wegens hulp van derden

Kenmerkend voor de mensen met een chronische aandoening is dat zij over een slechte gezondheid beschikken en bovendien vaak zware medische kosten⁴ hebben.

	Aantal RH met chronische aandoening	aantal rechthebbenden	% chronische aandoening (statuut) inclusief forfait chronisch zieken	Index (VI=100)
Westerkwartier	1 874	14 978	12,5%	137
Oostende	8 715	70 851	12,3%	135
West-Vlaanderen	125 342	1 182 470	10,6%	116
Vlaams Gewest	581 996	6 395 558	9,1%	100

Bron: IMA, 2014

³ Aangezien deze criteria ook recht doen krijgen op de Vlaamse zorgverzekering, gaan de sociale diensten van de ziekenfondsen vaak actief op zoek naar die rechthebbenden, ook al wordt hun zorgnood verzorgd door mantelzorgers of andere verstrekkers, dit in het kader van de wettelijke opdrachten van de ziekenfondsen het opgelegd door het Charter van de Sociaal Verzekerde, dat iedere sociale zekerheidsinstelling aanzet de rechten van de sociaal verzekerden te maximaliseren.

⁴ De nationale cijfers van 2014 geven aan dat van de 1,026 miljoen rechthebbenden die 'genieten' van het statuut chronische aandoening (IMA-cijfers) er 944.000 zijn (92%) die voldoen aan het criterium van 'gedurende 8 opeenvolgende trimesters geconfronteerd worden met gezondheidszorguitgaven (terugbetaald door de ziekteverzekering of zelf betaald) van meer dan 300 euro'.

12,5 % van de verzekerden in het kader van de ziekteverzekering in Westerkwartier zijn chronisch ziek.

Dit aandeel ligt 37% hoger dan gemiddeld in Vlaanderen.

Rechthebbenden op een invaliditeitsuitkering

Personen die langer dan 1 jaar ziek zijn, hebben recht op een invaliditeitsuitkering.

In onderstaande tabel wordt bekeken welk aandeel van de beroepsbevolking dergelijke invaliditeitsuitkering geniet.

	Totaal 20-64 jaar 2014	Aantal personen min 1 dag invaliditeit in 2014	% 20-64 met minstens 1 dag invaliditeit in 2014	Index %20-64 jaar met minstens 1 dag invaliditeit in 2014 (VI=100)	Gemiddeld aantal dagen per persoon met min 1 dag in 2014	Index gemiddeld aantal dagen per persoon met min 1 dag in 2014 (VI=100)
Westerkwartier	8 508	665	7,8%	150	274	102
Oostende	39 007	2 735	7,0%	135	274	102
West-Vlaanderen	674 548	38 200	5,7%	109	272	101
Vlaams Gewest	3 737 097	194 424	5,2%	100	270	100

Bron: IMA, 2014

In 2014 waren er in het Westerkwartier 665 personen die minstens één dag invaliditeitsuitkering genoten (= meer dan 1 jaar ziek). Dat is 7,8% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd. Daarmee scoort het Westerkwartier 50% boven het Vlaamse gemiddelde. Het gemiddeld aantal ziekte-dagen bedroeg 274. Het is een opmerkelijke vaststelling dat het gemiddeld aantal dagen invaliditeitsuitkering zeer stabiel is: er is weinig verschil tussen Westerkwartier, Oostende en Vlaanderen

21,8% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar) in Oostende woont in het Westerkwartier. Zij tekenen samen voor 24,3% van het aantal personen in Oostende dat in 2014 minimum 1 dag invaliditeitsuitkering genoten heeft.

Patiënten die in een periode van 3 jaar (2012-2014) geen tandartsbezoek gehad hebben

	5-14 jaar	15-17 jaar*	18-24jaar*	25-44 jaar	45-64 jaar	65-74 jaar	75+	totaal
Westerkwartier	24,3%			30,3%	29,1%	35,2%	43,8%	32,6%
Oostende	20,3%	17,3%	25,7%	27,3%	26,1%	30,5%	42,3%	29,4%
West-Vlaanderen	14,2%	10,9%	20,5%	21,1%	23,7%	31,0%	47,5%	25,8%
Vlaanderen	14,4%	11,0%	20,6%	22,1%	24,1%	32,4%	48,1%	25,9%
België	16,7%	14,4%	24,2%	25,4%	26,5%	33,6%	48,4%	28,1%

*de gegevens op wijkniveau voor de 15-24 jaar konden op basis van beschikbare data niet aangemaakt worden.

Bron: IMA, 2012-2014

33% van de bevolking in Westerkwartier heeft in de periode 2012-2014 geen tandartsbezoek gehad. Dit aandeel varieert van 24% bij de jongste leeftijdsgroep naar 44% bij de oudste leeftijdsgroep.

Relatieve scores – Vlaanderen = 100

	5-14 jaar	15-17 jaar	18-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	65-74 jaar	75+	Totale populatie
Westerkwartier	168			137	121	109	91	127
Oostende	141	157	125	124	108	94	88	114
West-Vlaanderen	99	99	100	95	98	96	99	100
Vlaanderen	100	100	100	100	100	100	100	100
België	116	131	117	115	110	104	101	108

Bron: IMA

Wanneer we de vergelijking maken met Vlaanderen dan stellen we in vergelijking met Vlaanderen een hogere onderconsumptie van het tandartsbezoek vast. Bij de jongste groep stellen we 70% meer onderconsumptie dan in Vlaanderen vast. Ook voor de bevolkingsgroep 25-64 jaar stellen we meer onderconsumptie vast dan in Vlaanderen. In de leeftijdsgroepen 65-74 jaar ging in 2012-2014 één op drie van de ouderen niet naar de tandarts, in de leeftijdsgroep 75+ ligt dit aandeel met 44% geen tandartsbezoek hoger. Het aandeel niet-tandartsbezoek bij de ouderen ligt voor de leeftijdsgroep 65-74 jaar in het Westerkwartier hoger dan gemiddeld in Vlaanderen. Voor de 80-plusser is het aandeel in het Westerkwartier iets lager dan gemiddeld in Vlaanderen hoger.

Aandeel vrouwen tussen 50-69 jaar die gedurende 6 jaar geen mammografie ondergingen (2008-2013) (Niet Gescreende Vrouwen - NGV)

	Geen mammo in 6 jaar	Aantal vrouwen 50-69j (2014)	Aandeel NGV	Index (VI = 100)
Westerkwartier	569	2 102	27,1%	135
Centrum	346	1 295	26,7%	133
Gemeente Oostende	2 610	10 440	25,0%	125
Provincie West- Vlaanderen	37 122	159 324	23,3%	117
Gewest Vlaams Gewest	165 739	828 694	20,0%	100
België	313 464	1 399 391	22,4%	112

Bron: IMA, 2014

27,1% van de vrouwen in de leeftijdscategorie 50-69 jaar heeft gedurende 6 jaar geen mammografie gehad. Dit aandeel ligt in de wijk Westerkwartier 35% hoger dan in Vlaanderen.

Kwetsbaar omwille van werkloosheid

In het armoedediscours wordt het hebben van werk als een van de belangrijkste beschermende factoren tegen armoede omschreven. Wie werkloos is, heeft een hoger kansarmoederisico. Binnen de groep werkzoekenden zijn de langdurig werkzoekenden en laaggeschoolde werkzoekenden de meest kwetsbare groep.

wijk	werkzoekenden op 01.01.2016	bevolking beroepsactieve leeftijd	% werkzoekenden	Index Vlaanderen=100
Westerkwartier	994	9 044	11,0%	196
Oostende	3 648	40 715	9,0%	160
West-Vlaanderen*	32 602	706 527	4,6%	82
Vlaanderen*	222 724	3 965 785	5,6%	100

*woonplaats = (West-)Vlaanderen

Bron: studiedienst VDAB, toestand 31/12/2015

In de wijk Westerkwartier is 11% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd werkzoekend. Dit percentage is bijna 2 keer zo hoog als het Vlaamse cijfer.

wijk	Laaggeschoold	Middengeschoold	Hooggeschoold
Westerkwartier	54,0	34,5%	11,5%
Oostende	54,2%	32,9%	12,9%
West-Vlaanderen*	49,1%	34,7%	16,3%
Vlaanderen*	45,7%	35,5%	18,7%

*woonplaats = (West-)Vlaanderen

Bron: studiedienst VDAB, toestand 31/12/2015

Iets meer dan de helft van de werkzoekenden in Westerkwartier is laaggeschoold. Het aandeel laaggeschoolde werkzoekenden ligt in Westerkwartier op het niveau van Oostende. In vergelijking met Vlaanderen en West-Vlaanderen ligt het aandeel laaggeschoolde werkzoekenden in Westerkwartier hoger.

wijk	< 1 jaar	1-2 jaar	2-5 jaar	>= 5 jaar
Westerkwartier	49,1%	20,1%	18,9%	11,9%
Oostende	49,1%	18,8%	20,1%	12,0%
West-Vlaanderen*	56,0%	16,3%	16,9%	10,8%
Vlaanderen*	53,2%	17,1%	18,3%	11,4%

*woonplaats = (West-)Vlaanderen

49,1% van de werkzoekenden in Westerkwartier is minder dan 1 jaar werkzoekend. Dit aandeel is gelijk als gemiddeld in Oostende, maar lager dan in West-Vlaanderen en Vlaanderen.

Dit betekent dus dat Westerkwartier niet alleen meer werkzoekenden telt, maar bovendien zijn zij ook langer werkzoekend.

In onderstaande tabel bekijken we de combinatie van beide kenmerken: laaggeschoold en langdurig werkzoekend.

langdurig (>1jaar) en laaggeschoold	aantal	aandeel	index Vlaanderen
Westerkwartier	297	29,9%	122
Oostende	1102	30,2%	123
West-Vlaanderen*	8 222	25,2%	103
Vlaanderen*	54 754	24,6%	100

30% van de werkzoekenden in Westerkwartier is langdurig werkzoekend en laaggeschoold. Hiermee scoort Westerkwartier ruim een vijfde boven het Vlaamse cijfer.

Een andere manier om naar de cijfers mbt werkloosheid te kijken is de gemiddelde duur van de werkloosheidsperiode.

	Totaal 20-64 jaar 2014	Aantal personen min 1 dag werkloos in 2014	% 20-64 met minstens 1 dag werkloosheidsverg. in 2014	Index %20-64 jaar met minstens 1 dag werkloosheidsverg. in 2014 (VI=100)	Gemiddeld aantal dagen per persoon met min 1 dag in 2014	Index gemiddeld aantal dagen per persoon met min 1 dag in 2014 (VI=100)
Westerkwartier	8 508	2 218	26,1%	137	163	113
Oostende	39 007	9 095	23,3%	123	164	114
West-Vlaanderen	674 548	142 873	21,2%	112	130	91
Vlaams Gewest	3 737 097	709 612	19,0%	100	144	100

Bron: IMA, 2014

26,1% van de bevolking op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar) heeft in de loop van 2014 min 1 dag werkloosheidsvergoeding gekregen. Hiermee scoort het Westerkwartier een derde boven het gemiddelde in Vlaanderen. In deze cijfers zitten ook de bruggepensioneerden, vermits zij ook werkloosheidsvergoedingen uitbetaald krijgen. De grote groep ouderen in het Oud-Centrum zal hier deels een verklaring voor zijn.

Het gemiddeld aantal dagen werkloosheidsvergoeding bedroeg 163 dagen. Ook hier scoort het Westerkwartier hoger dan Vlaanderen, West-Vlaanderen en Oostende.

21,8% van de 20-65-jarigen van Oostende woont in het Westerkwartier. Deze 21,8% is goed voor 24,2% van de dagen werkloosheid in Oostende.

Concluderend kunnen we zeggen dat Westerkwartier niet alleen verhoudingsgewijs meer werkzoekenden kent dan de andere onderzochte regio's, bovendien hebben ze een kwetsbaarder profiel omwille van laaggeschooldheid en de langere duur van de werkloosheid.

In globlo wordt de wijk Westerkwartier geconfronteerd met een iets kleinere beroepsbevolking binnen haar totale bevolking dan in Vlaanderen (56,8% t.o.v. 55,1% voor Oostende en t.o.v. 58,4% voor Vlaanderen), maar binnen die beroepsbevolking zit men in vergelijking met Vlaanderen en Oostende met oververtegenwoordiging van niet-actieven:

- 26,1% met minstens 1 dag werkloosheid t.o.v. 23,3% in Oostende en 19% voor Vlaanderen
- 7,8% met minstens 1 dag invaliditeit t.o.v. 7% voor Oostende en 5,2% voor Vlaanderen)

Een nieuwe generatie met zorgen

Geboorten in kansarme gezinnen

	geboorten in kansarme gezinnen (2013-2015)	index (vla = 100)
Westerkwartier	31,5%	255
Gemeente Oostende	24,8%	201
Provincie West-Vlaanderen	10,4%	84
Vlaams Gewest	12,4%	100

Bron: Kind en gezin, geboorten in 2013,2014 en 2015, verwerking provincie West-Vlaanderen

Bijna een derde van de kinderen geboren in Westerkwartier is geboren in een kansarm gezin. Dit aandeel is 2,5 keer zo hoog als gemiddeld genomen in Vlaanderen.

Schooltoelage

	schooltoelage gewoon onderwijs	index (vla = 100)
Westerkwartier	47,7%	173
Gemeente Oostende	37,7%	155
Provincie West-Vlaanderen	22,2%	91
Vlaams Gewest	24,3%	100

Bron: Departement onderwijs, gewoon onderwijs schooljaar 2015-2016, verwerking provincie West-Vlaanderen

Van alle kinderen en jongeren die naar het gewoon onderwijs gaan (basis en secundair samen) en die in de wijk Westerkwartier wonen, krijgt 37,7% een schooltoelage. Dit aandeel ligt 73% hoger dan het Vlaamse aandeel.

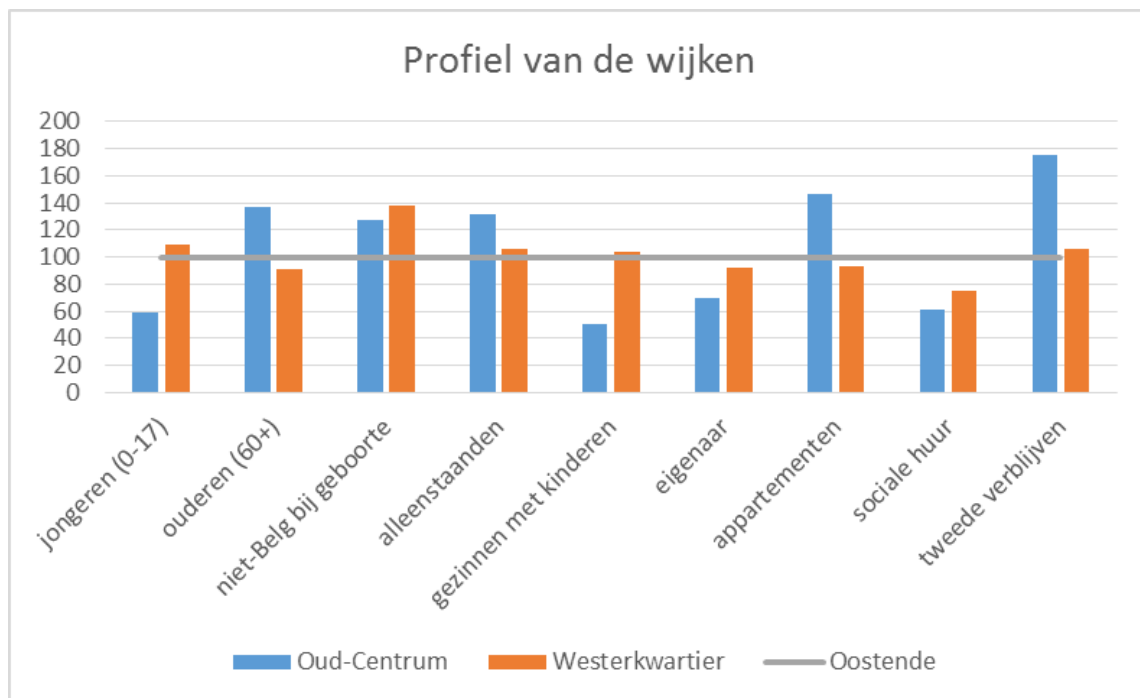
Samenvattend

Bij wijze van samenvatting worden hieronder nog twee figuren gepresenteerd, die samen in 1 oogopslag het profiel van de wijk weergeeft.

Een eerste grafiek toont het profiel van de wijk op basis van een aantal algemene kenmerken, een tweede grafiek toont het kwetsbaarheidsprofiel van de wijk.

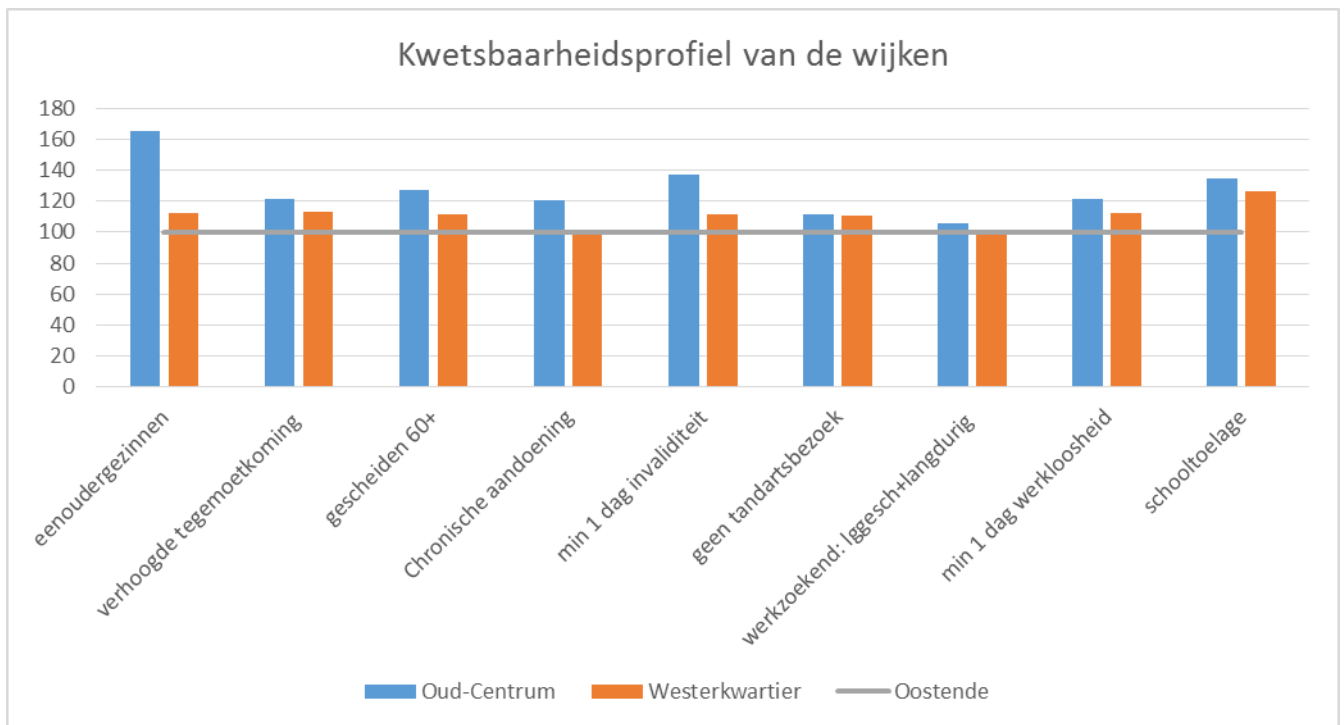
Elk balkje staat voor een kenmerk. De horizontale lijn geeft voor elk van de kenmerken de waarde voor Oostende, gelijkgesteld aan 100. Een balkje boven de lijn van Oostende betekent dat dat kenmerk meer aanwezig is in de wijk, een balkje onder de lijn van Oostende betekent dat het kenmerk minder aanwezig is in de wijk. Op de as aan de linkerkant kun je de grootte van de afwijking aflezen (indexwaarden).

De grafieken tonen niet alleen de kenmerken voor het Westerkwartier, maar ook deze voor Oud-Centrum.

In vergelijking met Oostende is het Westerkwartier gekenmerkt door

- iets meer dan gemiddeld jongeren (0-17 jaar),
- iets minder dan gemiddeld ouderen (60+)
- meer dan gemiddeld mensen met een vreemde nationaliteit bij geboorte
- iets meer alleenstaanden
- iets meer gezinnen met kinderen
- iets minder dan gemiddeld eigenaars
- iets minder dan gemiddeld appartementen
- minder dan gemiddeld sociale huurwoningen
- iets meer dan gemiddeld tweede verblijven

Op vlak van kansarmoede scoort het Westerkwartier voor alle kenmerken boven of op het Oostendse gemiddelde

- iets meer dan gemiddeld eenoudergezinnen
- iets meer dan gemiddeld verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering
- iets meer dan gemiddeld gescheiden 60+
- Een gelijk aandeel mensen met een chronische aandoening
- iets meer dan gemiddeld mensen met minimum 1 dag invaliditeit
- iets meer dan gemiddeld mensen zonder tandartsbezoek
- Een gelijk aandeel laaggeschoold en langdurig werkzoekenden
- Een iets hoger aandeel mensen die in de loop van 2014 minimum 1 dag werkzoekend zijn
- Meer dan gemiddeld scholieren (basis en secundair) met een schooltoelage

Ondanks het feit dat het westerkwartier op basis van de gewone bevolkingskenmerken een ander profiel heeft dan de wijk Oud-Centrum, is er op vlak van kansarmoede en kwetsbaarheid een grote gelijkheid tussen beide wijken.